

Hlbt-henkilöt Euroopassa: toiveikkaita vai pelon vallassa?

Yhä useammat homot, lesbot, biseksuaalit, transihmiset ja intersukupuoliset (hlbt) henkilöt ovat avoimempia suuntautumisestaan, mutta pelon, väkivallan ja syrjinnän kokemukset ovat edelleen yleisiä. Tämä käy ilmi EU:n perusoikeusviraston toteuttaman eurooppalaisten hlbt-henkilöiden kokemuksia koskeneen kyselyn tuloksista. Kyselyyn vastasi 140 000 henkilöä, joten se on laajin koskaan toteutettu hlbt-henkilöihin kohdistuvia viharikoksia ja syrjintää koskeva kysely. Tulosten tulisi ohjata poliittisia toimenpiteitä, joilla edistetään ja suojataan hlbt-henkilöiden oikeuksia entistä paremmin.

”Liian moni hlbt-henkilö piilottelee edelleen peläten joutuvansa naurunalaiseksi, syrjityksi tai jopa pahoinpidellyksi. Vaikka hlbt-henkilöiden yhdenvertaisuutta on edistetty joissakin maissa, kyselyn tulokset osoittavat, että tosiasiallista edistymistä on yleisesti ottaen liian vähän, ja monet hlbt-henkilöt ovat haavoittuvassa asemassa. Covid-19-epidemia saattaa pahentaa heidän työhön ja terveydenhuoltoon liittyviä ongelmiaan. Päättäjien olisi pantava tämä merkille ja tehostettava toimiaan hlbt-henkilöiden oikeuksien täysimääräisen kunnioittamisen edistämiseksi”, sanoo FRA:n johtaja [Michael O’Flaherty](#).

Tasa-arvoasioista vastaava Euroopan komission jäsen Helena Dalli lisää: ”Vaikka hlbt+ -ihmisten yhdenvertaisuus on edennyt viime vuosina merkittävästi EU:ssa, hlbt+ -ihmisten mukaan syrjintä on silti yleistä. Huolestuttavampaa kuitenkin on se, että EU:n alueella on tapahtunut viime aikoina hlbt-ihmisiä vastaan kohdistettuja välikohtauksia, joissa on esimerkiksi hyökätty pride-kulkueita vastaan, julistettu ns. hlbt-ideologiasta vapaita alueita ja sakotettu hlbt-ystävällisistä mainoksista. Jokaisen pitäisi voida olla turvallisesti ja vapaasti oma itsensä Euroopan unionissa.”

Raportissa [‘A long way to go for LGBTI equality’](#) tarkastellaan sitä, miten noin 140 000 hlbt-henkilöä Euroopan unionissa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Serbiassa ja Pohjois-Makedoniassa kokee ihmisoikeuksiensa toteutuvan. Siinä tuodaan myös esiin muutoksia vuonna 2012 toteutettuun FRA:n ensimmäiseen [HLBT-kyselyyn](#) nähden.

Näiden kahden kyselyn tulosten vertailu osoittaa, että seitsemässä vuodessa ei ole juurikaan tapahtunut yleistä edistymistä. Eri maiden välillä on kuitenkin merkittäviä eroja, mikä ei välttämättä käy ilmi EU:n keskiarvoista. Joissakin maissa yli 70 prosenttia hlbt-henkilöistä vastasi yhteiskunnan olevan entistä suvaitsevaisempi, kun taas toisissa jopa 68 prosenttia sanoo suvaitsevaisuuden vähentyneen.

Kyselyn keskeisiä tuloksia ovat seuraavat:

- **Avoimuus:** Kuusi kymmenestä vastanneesta välttää kumppaninsa kädestä pitämistä julkisilla paikoilla.
- **Häirintä:** Kaksi viidestä vastanneesta kertoo tulleen häirityksi kyselyä edeltäneen vuoden aikana.
- **Väkivalta:** Joka viides transihminen ja intersukupuolinen henkilö kertoo joutuneensa fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi, mikä on kaksinkertainen määrä muihin hlbt-ryhmiin verrattuna.
- **Syrjintä:** Joka viides kokee tulleen syrjityksi työssä ja useampi kuin joka kolmas kokee tulleen syrjityksi ulkona syödessään, juodessaan tai tavatessaan ihmisiä.
- **Koulunkäynti:** Joka toinen hlbt-opiskelija koki, että joku heidän ikätovereistaan tai opettajistaan tukee hlbt-henkilöitä.

- **Taloudellinen tilanne:** Joka kolmannella hlbt-henkilöllä on taloudellisia vaikeuksia. Interseksuaalisten henkilöiden ja transihmisten tilanne on muita huonompi (noin joka toisella on taloudellisia vaikeuksia).

Tutkimuksen näyttöä käytetään tukemaan Euroopan komission hlbt-henkilöiden yhdenvertaisuutta koskevaa strategiaa, joka on määrä julkistaa tänä vuonna. Euroopan perusoikeusvirasto kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita ottamaan käyttöön toimenpiteitä hlbt-henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi. Toimenpiteiden tulisi koskea:

- **viharikoksia** – On luotava nollatoleranssi hlbt-yhteisöön kohdistuvaa väkivaltaa ja häirintää vastaan, jotta hlbt-henkilöt voivat liikkua vapaasti ja pelotta. On investoitava koulutukseen, jotta poliisi voi tunnistaa, rekisteröidä ja tutkia asianmukaisesti hlbt-henkilöihin kohdistuvia viharikoksia. Näin rikosten uhrit kokevat turvalliseksi ilmoittaa väkivallasta ja heitä kohdellaan yhdenvertaisesti.
- **ilmoittamista** – On helpotettava uhrien rikoksista ja syrjinnästä ilmoittamista sähköisten ilmoitusvälineiden, yhteisöihin kohdistuvan yhteydenpidon ja poliisien koulutuksen avulla. Tasa-arvoelimityksellä on oltava riittävät resurssit, jotta ne voivat tosiasiallisesti tukea syrjinnän uhreja.
- **syrjintää** – On hyväksyttävä yhdenvertaista kohtelua koskeva direktiivi syrjinnältä suojelun laajentamiseksi myös työelämän ulkopuolelle. On toteutettava kattavia kansallisia toimintasuunnitelmia hlbt-henkilöiden oikeuksien kunnioittamisen edistämiseksi kaikilla elämän aloilla.
- **koulunkäyntiä** – On luotava turvallinen ja kannustava ympäristö koulua käyville nuorille hlbt-henkilöille. On autettava kouluja ja opettajia jakamaan kokemuksia, ehkäisemään hlbt-opiskelijoiden kiusaamista ja varmistamaan, että opetusmateriaalissa ei väitetä hlbt-henkilöiden olevan sairaita.
- **esimerkin näyttämistä** – Jokainen voi omalta osaltaan edistää yhdenvertaisuuden toteutumista.

Kysely kattaa EU:n 27 jäsenvaltiota, Yhdistyneen kuningaskunnan, Serbian ja Pohjois-Makedonian. Se käsittää ensimmäistä kertaa intersukupuolisten henkilöiden ja 15–17-vuotiaiden nuorten hlbt-henkilöiden kokemuksia.

Kyselyn keskeisten tulosten lisäksi FRA julkaisee verkossa kattavan [data explorer -työkalun](#), jonka avulla tietoja voidaan suodattaa maakohtaisesti, kyselyn kysymyksen sekä hlbt-ryhmien mukaan.

Lisätietoja

Lisätietoja saa [lehdistöpaketista](#) tai ottamalla yhteyttä: media@fra.europa.eu / Puh.: +43 1 580 30 653